

ชื่อเรื่องวิทยานิพนธ์ ความคลาดเคลื่อนทางยาและการแก้ไขปัญหาของการใช้ยาเคมีบำบัดในผู้ป่วยใน โรงพยาบาลอุตรดิตถ์

ผู้เขียน นางสาวณัฐนิชา กลัปสุวรรณ

ปริญญา เกษศาสตรมหาบัณฑิต (เภสัชกรรมคลินิก)

คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

รองศาสตราจารย์วราภรณ์	ปิ่นฉวี	ประธานกรรมการ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ชบาไพร	โพธิ์สุขะ	กรรมการ
อาจารย์ชัชชนก	เรือนก้อน	กรรมการ

บทคัดย่อ

การศึกษาความคลาดเคลื่อนทางยาและการแก้ไขปัญหาของการใช้ยาเคมีบำบัดในผู้ป่วยในโรงพยาบาลอุตรดิตถ์ เป็นการวิจัยกึ่งทดลอง มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความคลาดเคลื่อนทางยาและประเมินแนวทางในการแก้ไขปัญหาที่เกิดจากความคลาดเคลื่อนทางยาของยาเคมีบำบัด เก็บข้อมูลการใช้ยาเคมีบำบัดในผู้ป่วยโรคมะเร็งทุกชนิด ไม่จำกัดเพศ อายุ ที่เข้ารับการรักษาในแผนกผู้ป่วยใน โรงพยาบาลอุตรดิตถ์ ระหว่างวันที่ 1 พฤษภาคม 2548 ถึง วันที่ 28 กุมภาพันธ์ 2549 รวม 160 ราย แบ่งเป็น 2 กลุ่ม คือ ข้อมูลของกลุ่มผู้ป่วยก่อนการแก้ไขปัญหา 80 ราย ได้รับยาเคมีบำบัด 223 ครั้ง และข้อมูลของกลุ่มผู้ป่วยหลังแก้ไขปัญหา 80 ราย ได้รับยาเคมีบำบัด 235 ครั้ง จากการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มผู้ป่วยทั้ง 2 กลุ่ม พบว่าไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p>0.05$)

ผลการวิจัยพบว่า ก่อนการแก้ไขปัญหา พบอัตราการเกิดความคลาดเคลื่อนทางยาในขั้นตอนการสั่งใช้ยา ร้อยละ 16.46 ขั้นตอนการคัดลอก/คีย์ คำสั่งใช้ยา ร้อยละ 10.03 และขั้นตอนการบริหารยา ร้อยละ 9.25 แนวทางการแก้ไขปัญหาคือ การพัฒนาแบบฟอร์มแนวทางในการสั่งใช้ยาเคมีบำบัด การจัดทำแนวทางการสั่งใช้ยาเคมีบำบัดสำหรับโรคมะเร็งแต่ละชนิด

ข้อมูลยาเคมีบำบัด ตารางการผสมยาและความคงตัวของยาเคมีบำบัด การคำนวณขนาดของยาเคมีบำบัดและการปรับขนาดยาเคมีบำบัดในผู้ป่วยเฉพาะราย และแนวทางในการปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้องกับยาเคมีบำบัด เมื่อนำมาใช้ พบว่า แพทย์ พยาบาล เภสัชกรและบุคลากรที่เกี่ยวข้องมีการนำแบบฟอร์มต่างๆ มาใช้ ร้อยละ 100 โดยมีความพึงพอใจกับแนวทางการแก้ไขปัญห เพราะสะดวก รวดเร็ว สามารถใช้ข้อมูลในแบบฟอร์มต่างๆ ในการให้บริบาลทางเภสัชกรรมแก่ผู้ป่วยได้อย่างมีประสิทธิภาพ

เปรียบเทียบอัตราการเกิดความคลาดเคลื่อนทางยาที่เกิดก่อนและหลังการแก้ไขปัญห พบว่า อัตราการเกิดความคลาดเคลื่อนทางยาในกระบวนการใช้ยาลดลงจากร้อยละ 16.46 เป็นร้อยละ 2.54 อัตราการเกิดความคลาดเคลื่อนทางยาในกระบวนการคัดลอก/คีย์คำสั่งใช้ยาลดลงจากร้อยละ 10.03 เป็นร้อยละ 0.69 และอัตราการเกิดความคลาดเคลื่อนทางยาในกระบวนการบริหารยาลดลงจากร้อยละ 9.25 เป็นร้อยละ 4.19

แนวทางในการแก้ไขปัญหาความคลาดเคลื่อนทางยาของยาเคมีบำบัด สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการให้บริบาลทางเภสัชกรรมแก่ผู้ป่วยโรคเรื้อรังอื่นๆ ในโรงพยาบาลอุดรดิตถ์ และโรงพยาบาลอื่นๆ ได้ โดยนำไปปรับใช้ให้สอดคล้องกับสภาพของแต่ละโรงพยาบาล

Thesis Title Medication Errors and Problem-Solving of Chemotherapeutic Agent used for Inpatients, Uttaradit Hospital

Author Miss Nutnicha Klubsuwan

Degree Master of Pharmacy (Clinical Pharmacy)

Thesis Advisory Committee

Assoc. Prof. Waraporn Pannavalee	Chairperson
Asst. Prof. Chabaprai Phosuya	Member
Lect. Chidchanok Ruengorn	Member

ABSTRACT

This particular study of medication errors and problem-solving of chemotherapeutic agent used for inpatients at Uttaradit hospital was conducted as a quasi-experimental research. The objectives were to investigate medication errors and evaluate problems solving procedure regarding chemotherapeutic agent use in inpatients. Utilization of chemotherapeutic agents data were obtained from all kinds of cancer patients without restriction of their gender and age, who were admitted at the inpatient departments, Uttaradit hospital during May 1, 2005 to February 28, 2006. One hundred and sixty patients were recruited and divided into 2 groups: 80 patients from the pre-problem-solving group, who were 223 times prescribed with chemotherapeutic agents, and 80 patients from post-problem-solving group, who were 235 times prescribed with chemotherapeutic agents. The analysis showed that the demographic data of the 2 groups were not statistically significant difference ($p>0.05$).

The results showed that before solving the problems, the percentage rate of medication errors in each step were as followed: prescribing error, 16.46%, transcription error, 10.03% and administration errors, 9.25%. The method of problem solution proposed were the development of chemotherapy order sheets, a guideline for chemotherapeutic agent regimens, chemotherapeutic

agent monograph, drug reconstitution and stability of chemotherapeutic agent, calculation and adjustment of the appropriate dose for each patient and the operating procedure guideline for chemotherapeutic agent. The evaluation results showed that all health personnel involved in the intervention, namely physicians, nurses, pharmacists and others, adopted and used the forms 100%. They all show satisfaction to this problem solving method due to the convenience, expedience of the form use leading to the effectiveness of pharmaceutical care performed to the patients.

A comparative of medication errors rate occurring between pre- and post-problem-solving showed that all medication errors in each step were decreased. The prescribing errors were decreased from 16.46% to 2.54%, the transcription errors were decreased from 10.03% to 0.69% and the administration errors were decreased from 9.25% to 4.19%.

These problem-solving of medication errors procedures for chemotherapeutic agent use can be applied as a prototype for pharmaceutical care of other chronic diseases at Uttaradit hospital and hopefully other health institutions. However, they need to adjust the procedure to suit their own conditions and surrounding.